

Framtidens forvaltning av vill laksefisk og havbruk - økonomiske vurderinger

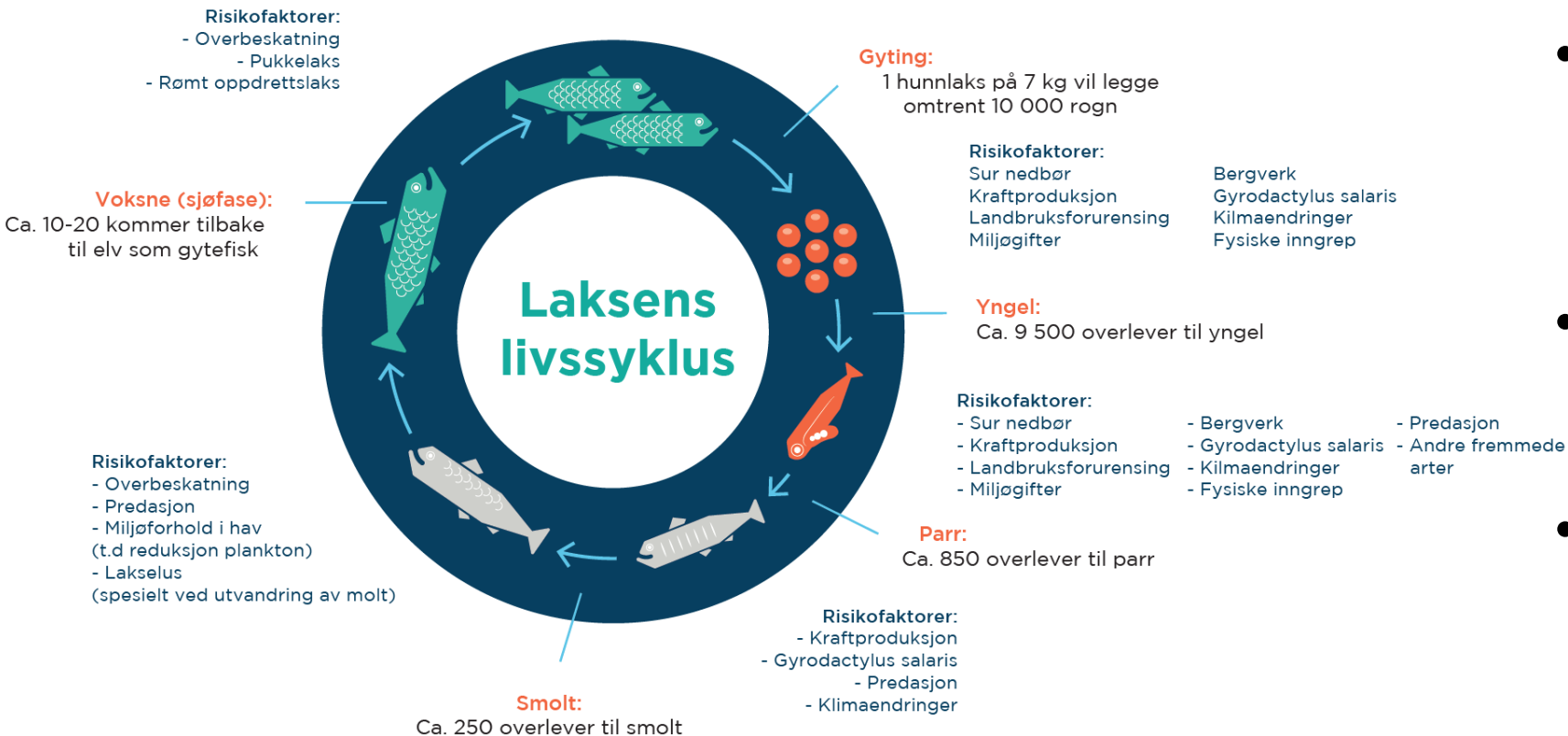
Ragnar Tveterås

19. august 2025

Pågående prosjekter

- **Co-innovation in government policies and sustainable business models for offshore and inshore aquaculture**, UiS, NTNU Samfunn, Veterinærinstituttet, Norsk Industri, Utror, BluePlanet, finansiert av Norges forskningsråd. [Co-innovation in government policies and sustainable business models for offshore and inshore aquaculture | University of Stavanger](#)
- **Senter for havbruksteknologi: Nye grønne verdikjeder for havbruk**, UiS, finansiert av Ulla-Førre fondet, mer info <https://www.ullaforrefondet.no/aktuelt/seks-sokarar-far-23-millionar.127891.aspx>
- **A unified framework for regulation of multi-technology salmon aquaculture**, UiS, NTNU Samfunn, UiB, Univ. i København, Sjømat Norge, BluePlanet, NFKK, Bellona, finansiert av Norges forskningsråd, mer info [Prosjektbanken \(forskningsradet.no\)](#)
- **Fra rødt til grønt i Nordhordland**, Veterinærinstituttet, Havforskningsinstituttet, Universitetet i Stavanger, finansiert av Vestland fylkeskommune og ti havbruksselskaper.
- Lavutslipps verdikjede for Havbruk til havs, finansiert av Forskningsrådet og Innovasjon Norge, [Grønn plattform](#)

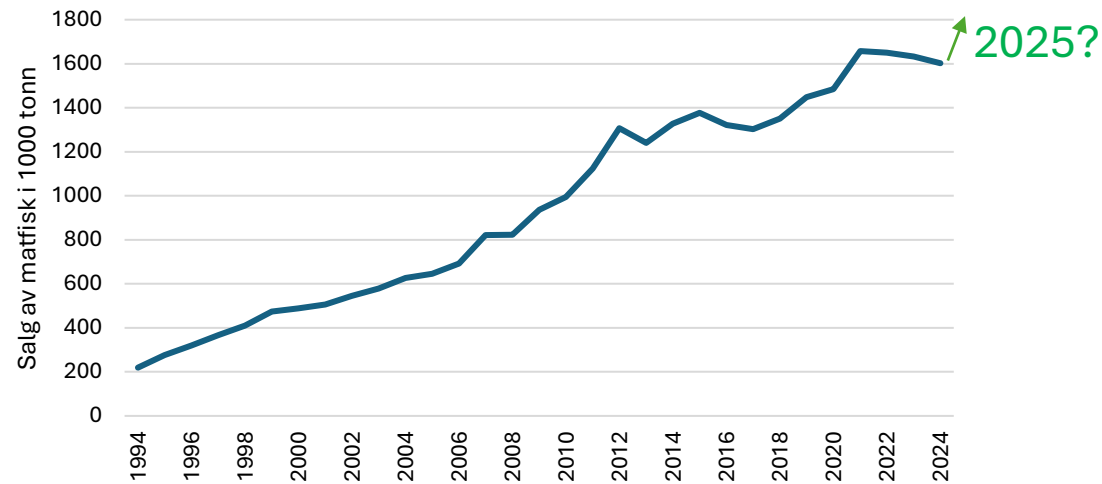
Bakteppe 1: Menneskelige aktiviteter og naturgitte endringer truer bestandene av vill laks

- Bestandene av laks har falt i alle land – både land med og uten lakseoppdrett
- Bestandene av laks i Norge har falt langs hele kysten
- Gytebestandsmål nås i varierende grad, mens høstbart overskudd er spesielt truet

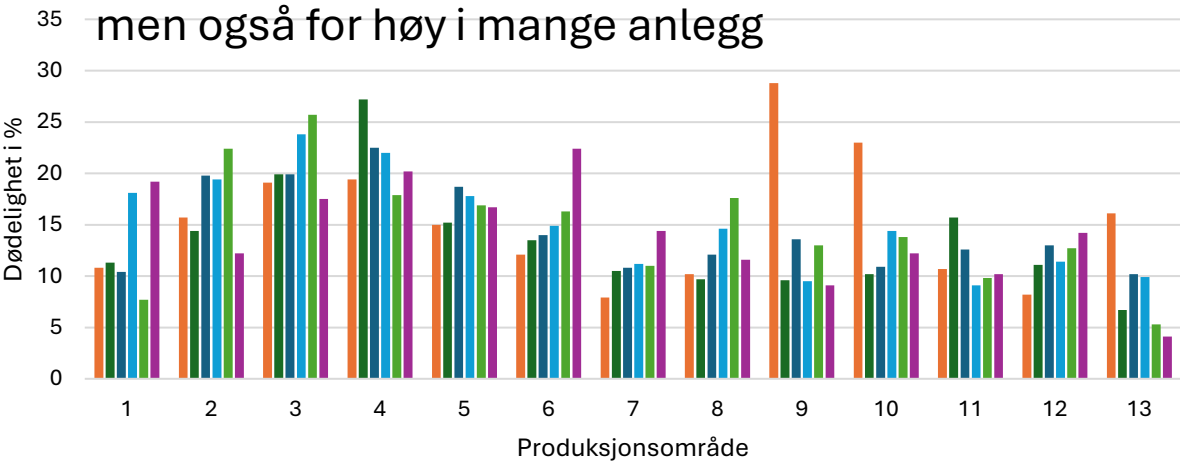
Bakteppe 2: Havbruksnæringen – som samfunnet ønsker skal skape verdier og arbeidsplasser langs kysten -har komplekse utfordringer

Produksjonen har stagnert siden 2021 (men vil trolig øke i år)

Kilde: Fiskeridirektoratet

Dødeligheten er lav eller moderat i mange anlegg, men også for høy i mange anlegg

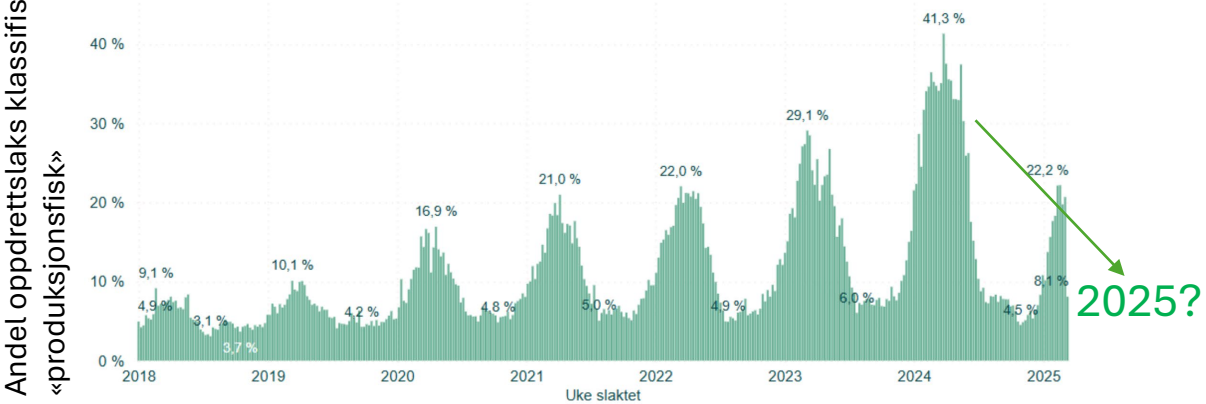
Kilde: Veterinærinstituttet

Kysten som representerer 90% av produksjonen er gul eller rød ifølge Trafikklyssystemet

PO	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav
2	Mod	Lav	Mod	Lav	Høy	Lav	Mod	Mod	Mod
3	Høy	Høy	Høy	Mod	Høy	Høy	Høy	Høy	Høy
4	Mod	Høy	Mod	Høy	Mod	Høy	Høy	Mod	Mod
5	Mod	Mod	Mod	Høy	Lav	Mod	Mod	Mod	Mod
6	Mod	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod	Mod	Mod
7	Mod	Lav	Mod	Lav	Mod	Mod	Mod	Mod	Mod
8	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod	Lav	Mod
9	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav-Mod
10	Lav	Lav	Lav	Mod	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod
11	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod
12	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav
13	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav

Kilde: STYRINGSGRUPPEN vurdering av lakseluspåvirkning i 2024
endelig.pdf

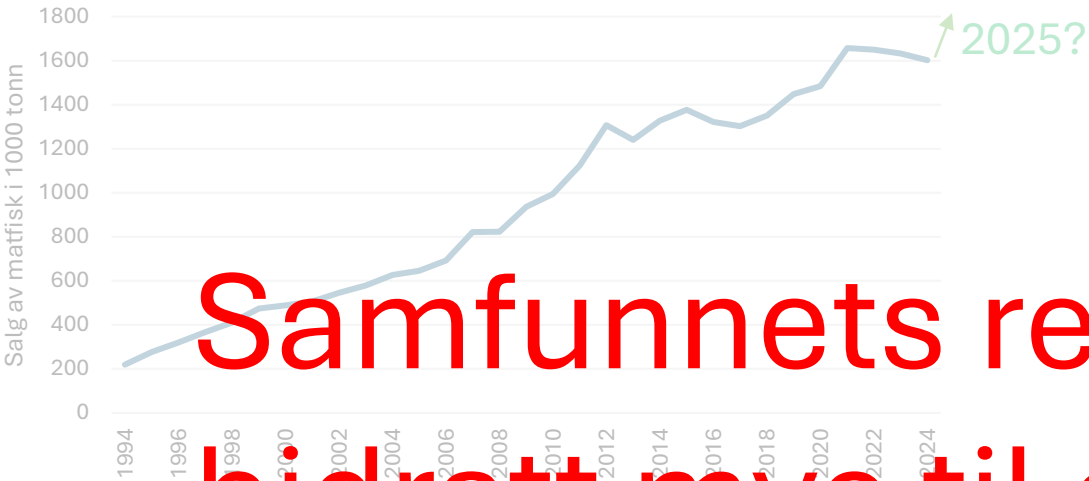
En betydelig andel av oppdrettslaksen har uakseptabel velferd - nedklassifisert produksjonsfisk er ett symptom

Kilde: Mattilsynet

Bakteppe 2: Havbruksnæringen – som samfunnet ønsker skal skape verdier og arbeidsplasser langs kysten -har komplekse utfordringer

Produksjonen har stagnert siden 2021 (men vil trolig øke i år)

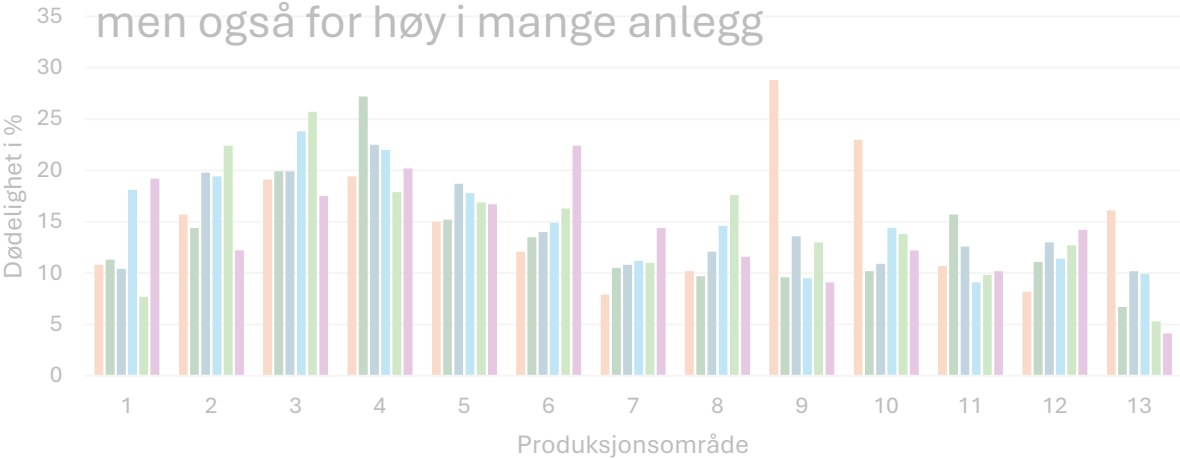
Kysten som representerer 90% av produksjonen er gul eller rød ifølge Trafikklyssystemet

PO	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav
2	Mod	Lav	Mod	Lav	Høy	Lav	Mod	Mod	Mod
3	Høy	Høy	Høy	Mod	Høy	Høy	Høy	Høy	Høy
4	Mod	Høy	Mod	Høy	Mod	Høy	Høy	Mod	Mod
5	Mod	Mod	Mod	Høy	Lav	Mod	Mod	Mod	Mod
6	Mod	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod	Mod	Mod
7	Mod	Lav	Mod	Lav	Mod	Mod	Mod	Mod	Mod
8	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod	Lav	Mod
9	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav-Mod
10	Lav	Lav	Lav	Mod	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod
11	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod
12	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav
13	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav

Samfunnets reguleringer har bidratt mye til disse utfallene

Kilde: Fiskeridirektoratet

Dødeligheten er lav eller moderat i mange anlegg, men også for høy i mange anlegg

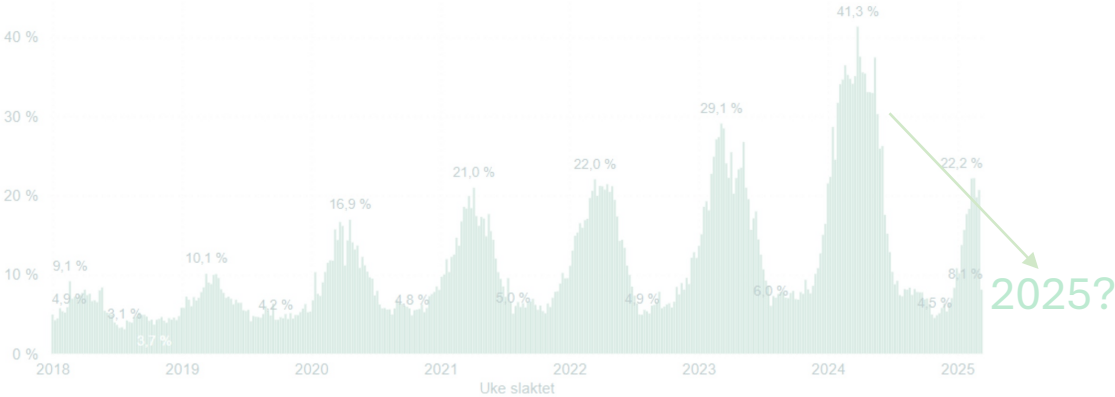

Kilde: Veterinærinstituttet

Kilde: STORINGSSERUPPÅVAKTERING AV LAKSELUKKEPÅVAKTERING I 2024

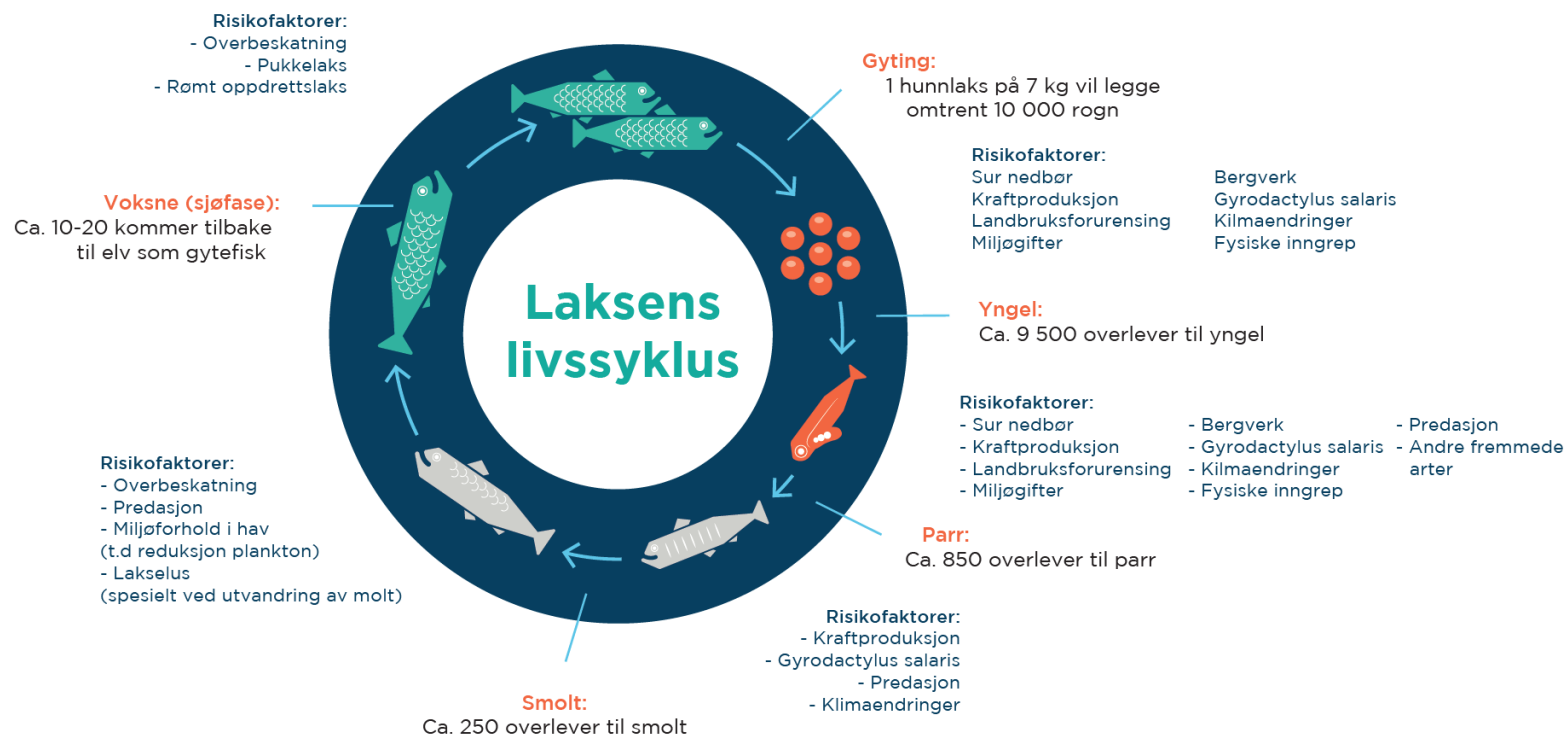
En betydelig andel av oppdrettslaksen har uakseptabel velferd - nedklassifisert produksjonsfisk er ett symptom

Andel oppdrettslaks klassifisert som «produksjonsfisk»

Kilde: Mattilsynet

Har samfunnet den samfunnsøkonomisk rette miks av tiltak for vill laks i dag ?

- Samfunnsøkonomiske kost-nytte vurderinger
- Hvilke tiltak gir mest vill laks for en gitt kostnad?
- Tiltak i vassdrag?
- Tiltak i fjordene?

Får politikere, forvaltning og fagøkonomer den kunnskap vi trenger når vi skal utforme reguleringer?

- Det korte svaret er: **NEI**
- **Svært komplekse** prosesser som påvirker bestandene av vill laks
- Staten har et **høyt og økende** ambisjonsnivå når det gjelder regulering av påvirkningene på vill laks, spesielt fra havbruk
- Lusekvoter er en **svært ambisiøst** regulering når det gjelder krav til kunnskapsgrunnlag
- Men vi bruker **ikke** nok ressurser på å samle inn data og gjøre analyser
- Vi har derfor **to lag** med kunnskapsusikkerhet: (1) De komplekse og stokastiske biologiske prosessene, og (2) manglende kunnskapsgrunnlag i form av data og statistiske modeller av disse prosessene

I utforming av lusekvote regulering har vi følgende problemer

- **Biologisk kompleksitetsproblem:** Komplekse og stokastiske prosesser påvirker bestandene av vill laks
- **Data problem:** Utilstrekkelig datagrunnlag om 13 Poer som er svært forskjellige
- **Modell problem:** Statistiske modeller som ikke gir tilstrekkelig gode kvantitative prediksjoner
- **Tillitsproblem:** Havbruksnæringen og andre aktører stoler ikke på kunnskapsgrunnlaget for reguleringer med svære økonomiske konsekvenser

- **Mål oppnåelse problem:** Leverer på bærekraftsmål for vill laks og havbruk

Tabell 9.1 Kolonnene viser prosentvis reduksjon av smittepresset ved bruk av ROC-metoden og VPS-metoden for årene 2020–2023 som må til for å komme under ti pst. dødelighet.

PO	ROC-indeks				VPS			
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
2	70	80	40	60	80	84	64	70
3	70	80	70	40	91	93	88	79
4	30	50			63	80	72	50
5				20	16	18	21	62
6	20	10	20		29	22	33	37
7	70	30	50	30	18		31	
8		10				3		
9						22		
10		30			13	40	26	15
11						15		
12								

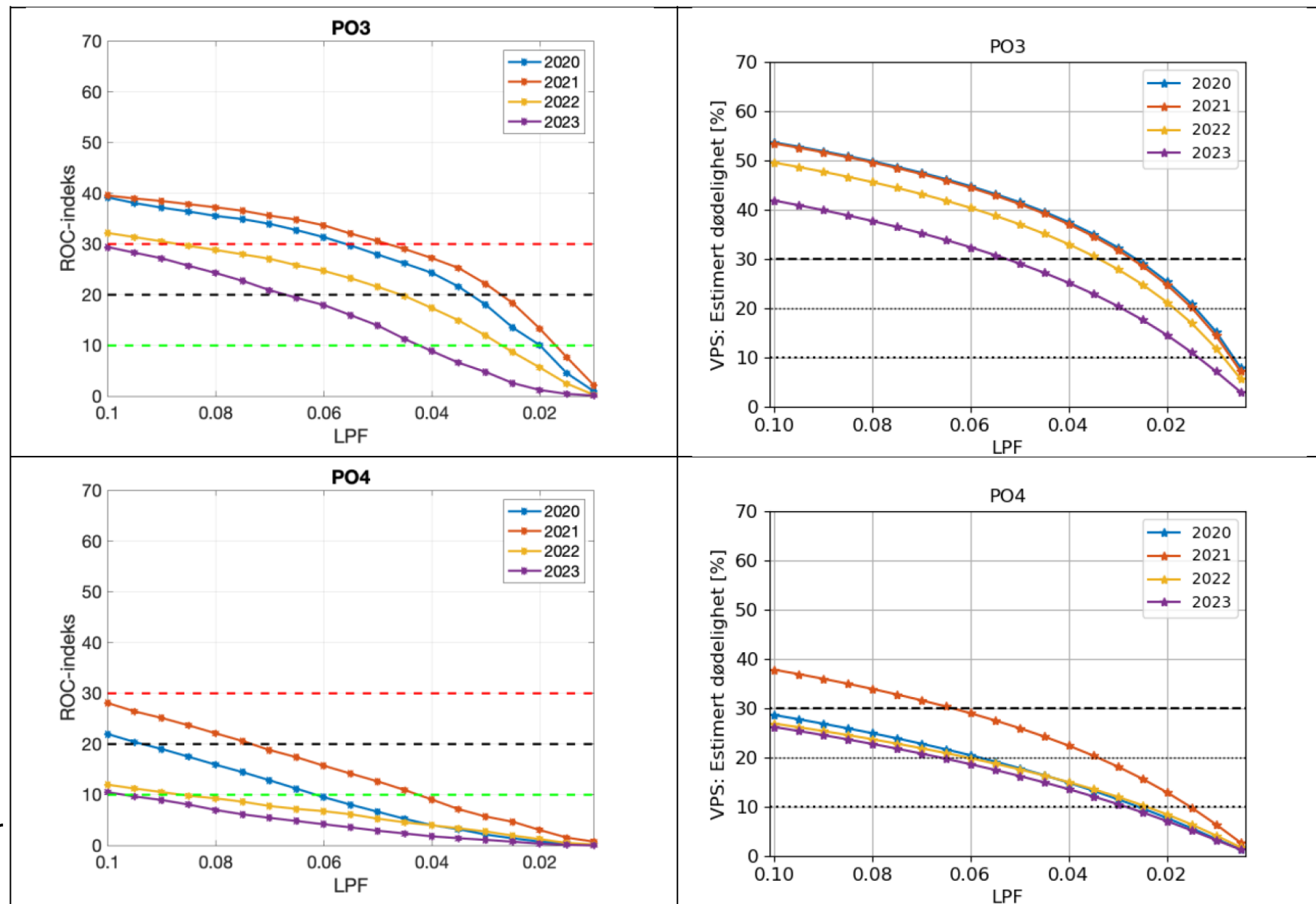
Kilde: Meld. St. 24 (2024–2025) - regjeringen.no

Tabell 9.1 i stortingsmeldingen:

- Viser at nødvendig reduksjon i smittepress varierer mye fra år til år
- Viser at det er store forskjeller i estimerer fra de to modellene – ROC og VPS
- Hva kreves for å få tilstrekkelig presise estimerer?

Modellene sier at lus per fisk (LPF) skal ned i flere POer

- For å realisere 10% luseindusert dødelighet:
 - PO3 (ROC): 0.01- 0.04 LPF
 - PO3 (VPS): 0.005- 0.015
 - PO4(ROC): 0.04-0.1
 - PO4(VPS): 0.01-0.03
- Usikkerheter knyttet til inngangsdata og antagelser til statistiske modellbaserte prediksjoner?

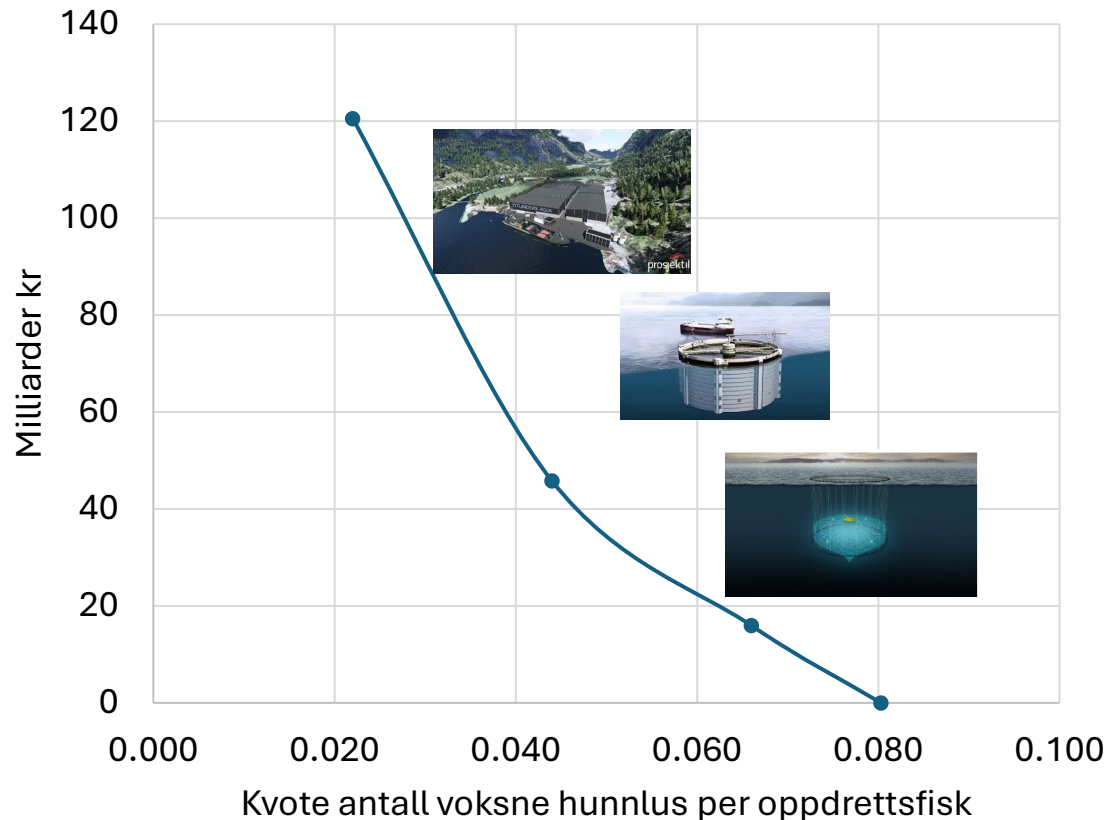

Figur 3: Beregnet dødelighet med ROC-metoden (venstre kolonne) og VPS-metoden (høyre kolonne) i PO3 (øverst) og PO4 (nederst) for ulikt antall lus per fisk (LPF).

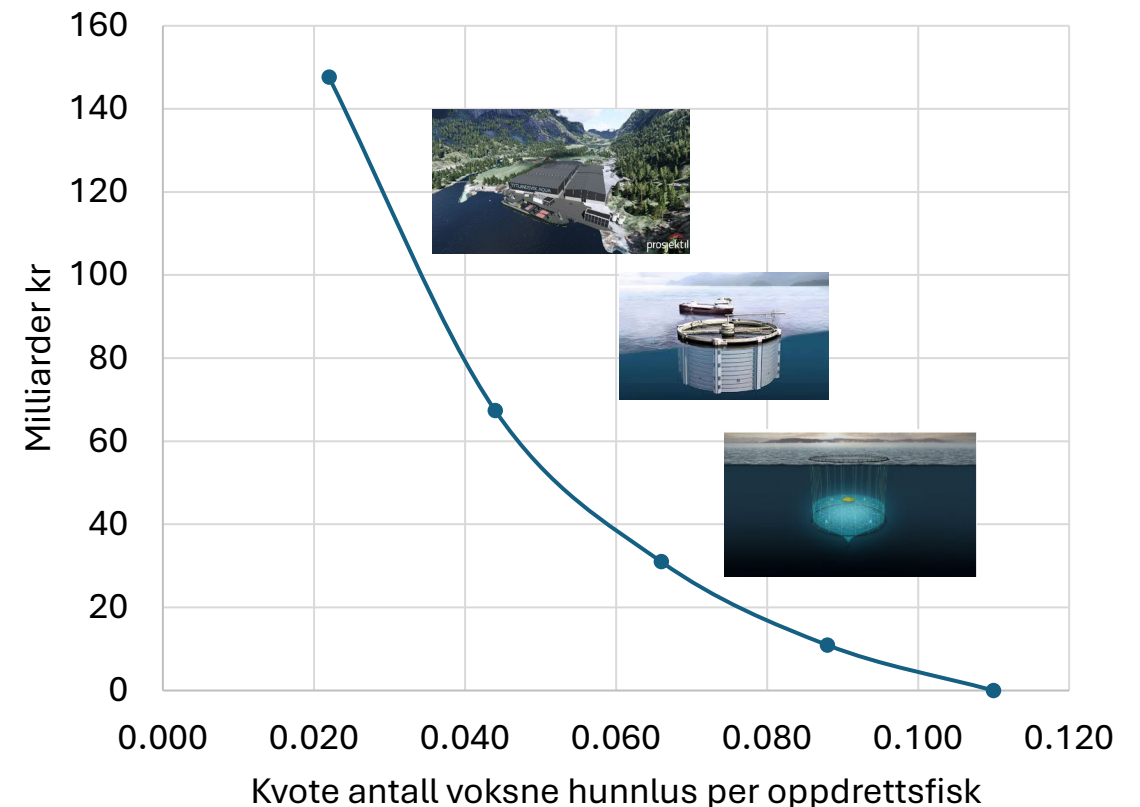
Hvilke investeringer kan lusekvote kreve nasjonalt for å opprettholde en produksjon på 1,6 mill. tonn?

NB! Tentative estimer! «Lek med tall»!

Investeringskostnad andre produksjonsformer
ved ulike lusekvoter når startpunkt er 0.08 lus
per oppdrettslaks

Investeringskostnad andre produksjonsformer
ved ulike lusekvoter når startpunkt er 0.1 lus
per oppdrettslaks

Innspill til Stortinget

Teknisk-naturvitenskapeligforening (Tekna): «Når det hele skal styres og måles, skjer det imidlertid ikke basert på observerbar virkelighet, men på simulert virkelighet. Det nye systemet hviler tungt på matematisk modellering av lakselusens spredning og antatt dødelighet hos villaks. Det vil si modeller som verken er systematisk validerte, langsiktig testet eller forankret i tilstrekkelig empiri.»

«I all regulering av teknologiintensive og naturkomplekse systemer er validering og etterprøvbarehet fra eksterne fagmiljøer et absolutt krav. I dette tilfellet bør det etableres et tydelig krav om at:

1. Alle modeller som benyttes skal **være åpent dokumenterte og versjonskontrollerte**
2. Alle **inngangsparametere** inkl data sensitivitet og konfidensialitet skal gjøres **offentleg tilgjengelig**
3. **Uavhengige tredjepartsmiljøer** (f.eks. SINTEF, NIVA, universitetene) får mandat og midler til å gjennomføre **valideringsarbeidet**.»

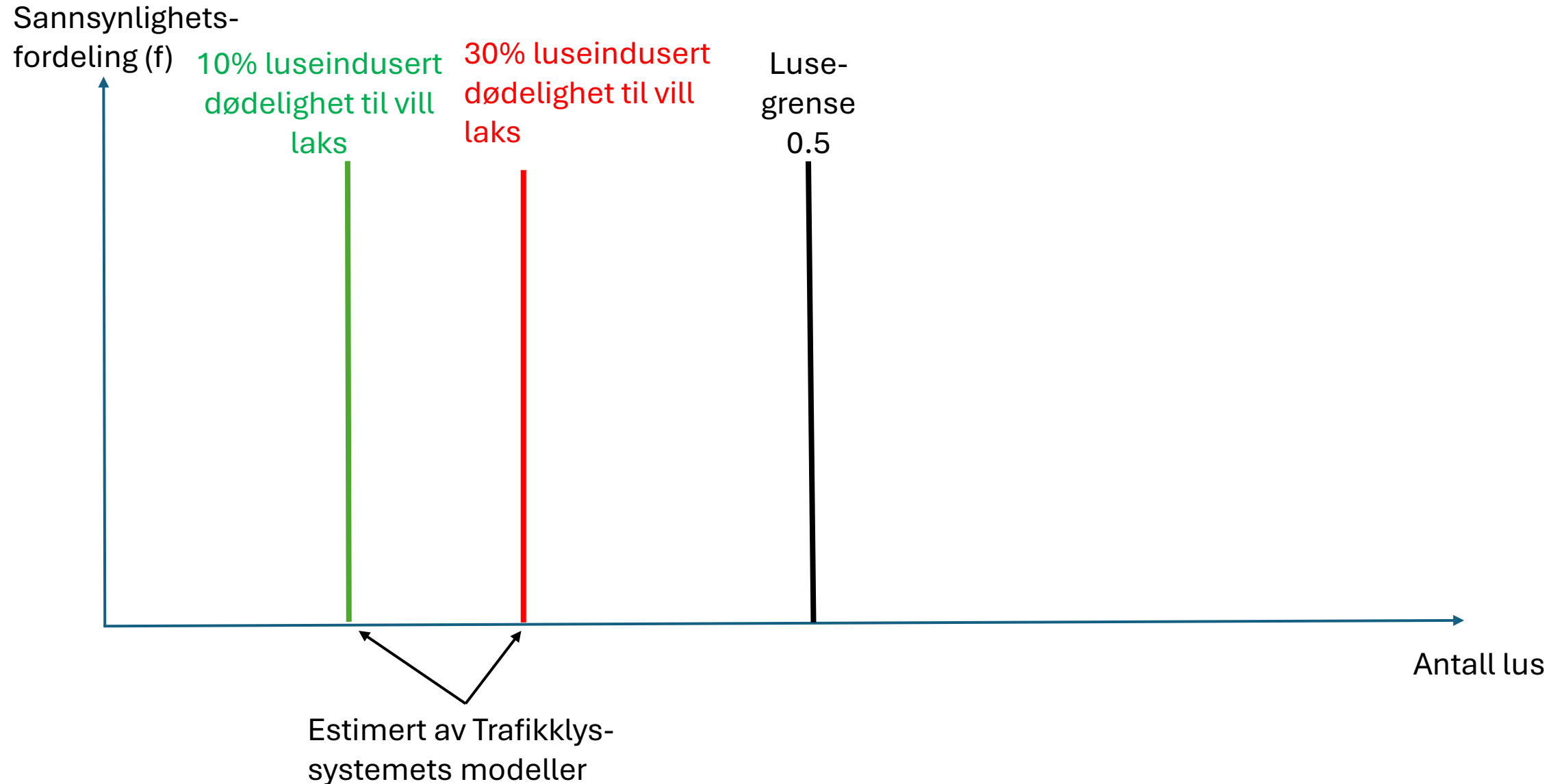
Forskingsinstituttet NORCE:

«I meldingen defineres et akseptabelt lusenivå som «grønt lys» i det gjeldende trafikklyssystemet, dvs. under ti prosent lakselus indusert dødelighet på utvandrende laksesmolt. Dette vil innebære en fundamental endring av den norske havbruksnæringen, noe som illustreres ved at bare tre av landets 13 produksjonsområder oppnådde grønt lys i 2024.

En slik omlegging må bygges **på fagkunnskap, tillit, forutsigbarhet og legitimitet**. Det er **naturlig at havbruksindustrien øker finansieringen** av prosjekter med mål om å utforske muligheter for å utfordre kunnskapsgrunnlaget og argumentere for endringer i grenseverdier eller andre krav til egen fordel. Samtidig er det avgjørende at det offentlige sikrer økt finansiering av følgeforskning utført av uavhengige fagmiljøer i universitets- og instituttsektoren. Det er derfor et behov for å styrke de etablerte fagmiljøene som bidrar med forvaltningstøtte knyttet til havbruk. Generelt mener vi det er viktig at diskusjon og debatt om kunnskapsgrunnlaget er godt forankret i fagmiljøene.»

Nesten 40 av 94 innspill etterlyste bedre kunnskap om lakselus sin påvirkning på villaks.

Lusepåslag på lokalitet – viktige grenseverdier

Lusepåslag på lokalitet – grenseverdier som gir trafikklys

Sannsynlighets-
fordeling (f)

10% luseindusert
dødelighet til vill
laks

30% luseindusert
dødelighet til vill
laks

Luse-
grense
0.5

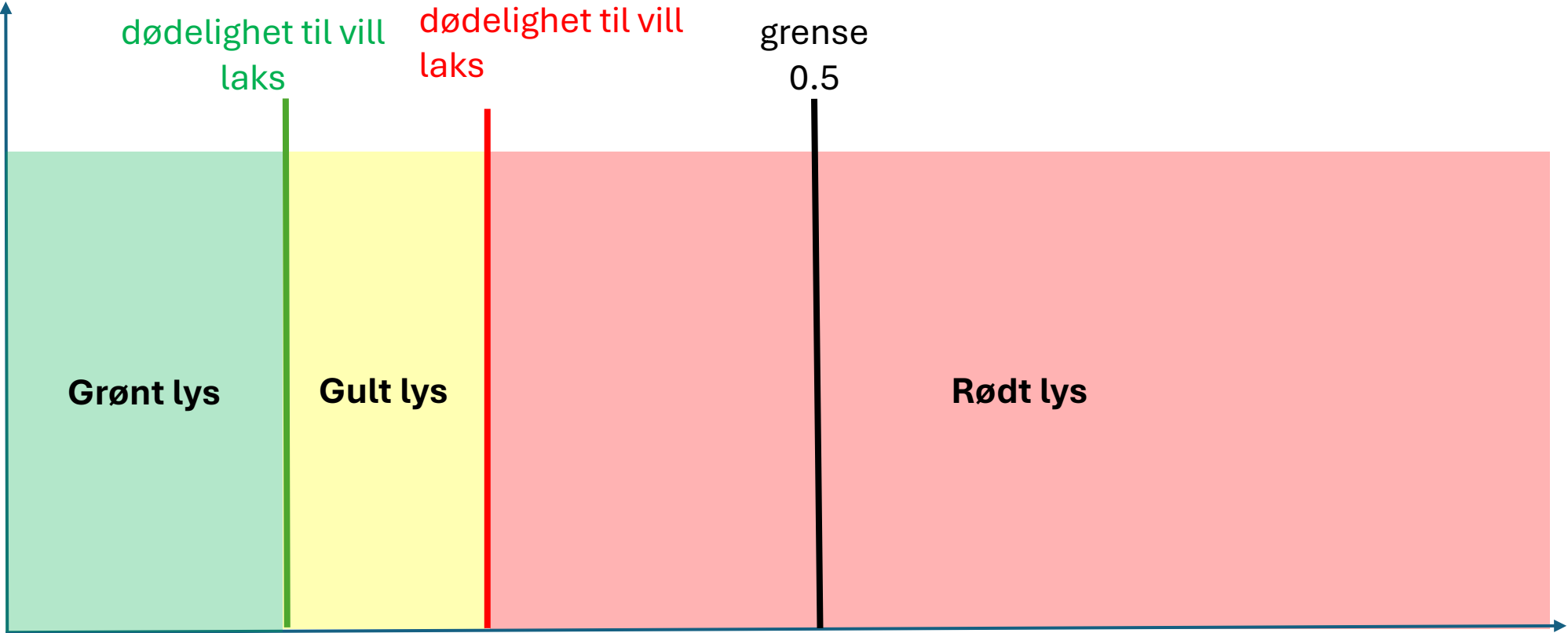
Grønt lys

Gult lys

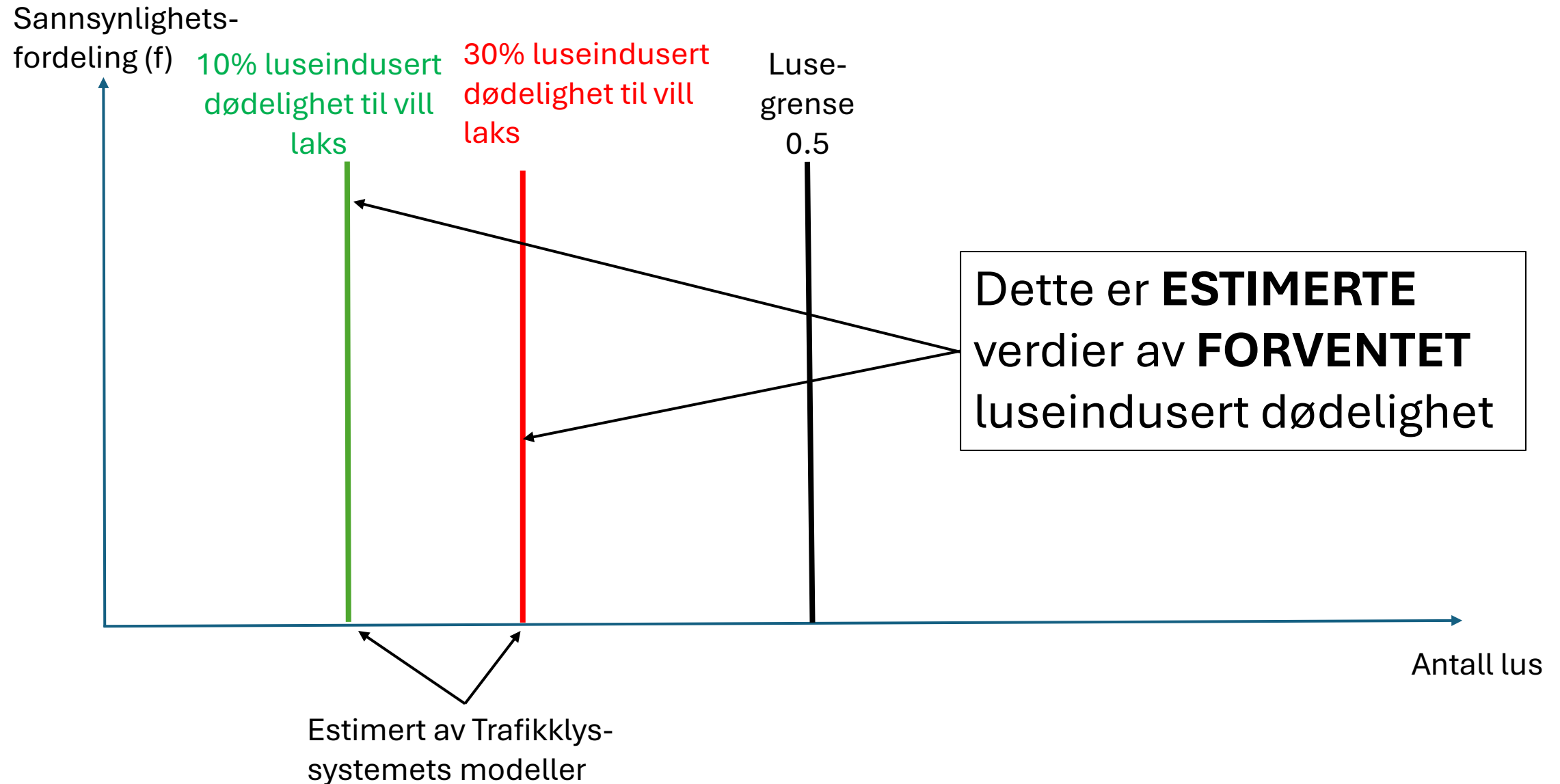
Rødt lys

Antall lus

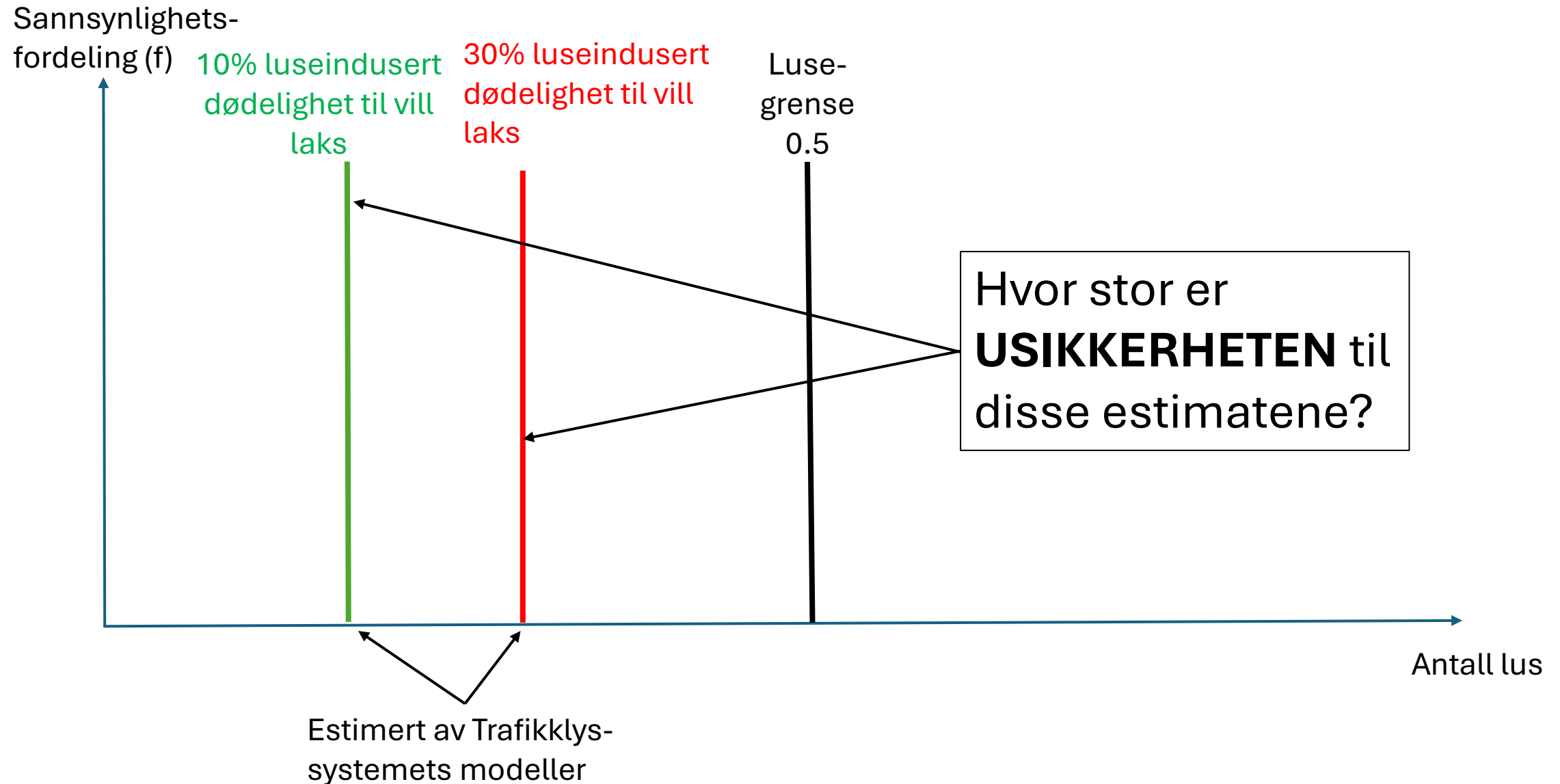
Estimert av Trafikklys-
systemets modeller

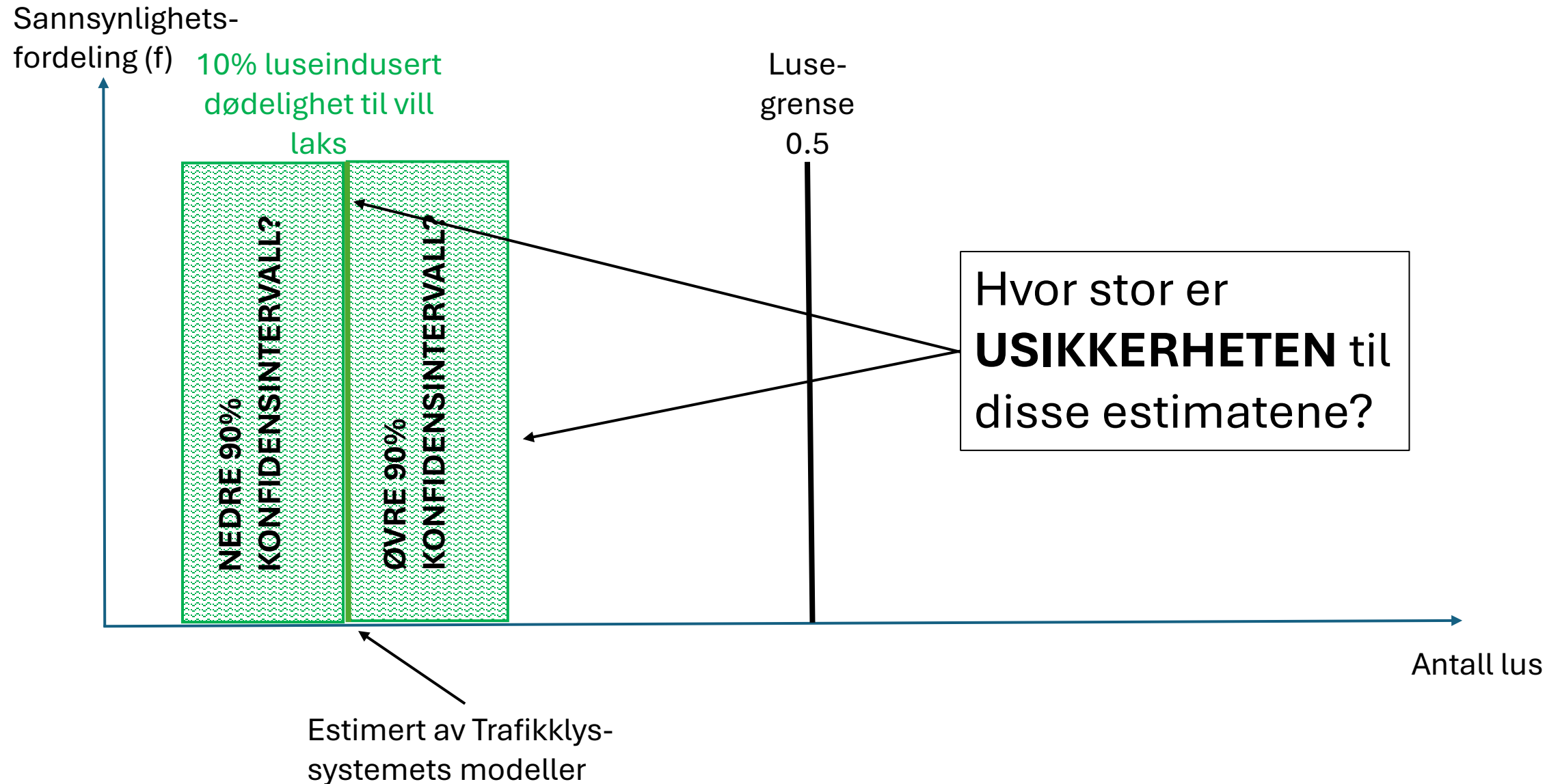
Lusepåslag på lokalitet – viktige grenseverdier

Lusepåslag på lokalitet – viktige grenseverdier

Lusepåslag på lokalitet – viktige grenseverdier

Lusepåslog på lokalitet – viktige grenseverdier

Sannsynlighets-
fordeling (f)

10% luseindusert
dødelighet til vill
laks

30% luseindusert
dødelighet til vill
laks

Luse-
grense
0.5

Hvordan har disse
estimatene endret
seg historisk?

PO	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav
2	Mod	Lav	Mod	Lav	Høy	Lav	Mod	Mod	Mod
3	Høy	Høy	Høy	Mod	Høy	Høy	Høy	Høy	Høy
4	Mod	Høy	Mod	Høy	Mod	Høy	Høy	Mod	Mod
5	Mod	Mod	Mod	Høy	Lav	Mod	Mod	Mod	Mod
6	Mod	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod	Mod	Mod
7	Mod	Lav	Mod	Lav	Mod	Mod	Mod	Mod	Mod
8	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod	Lav	Mod
9	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav-Mod
10	Lav	Lav	Lav	Mod	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod
11	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod
12	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav
13	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav

Kilde: STYRINGSGRUPPEN vurdering av lakseluspåvirkning i 2024
[endelig.pdf](#)

Antall lus

Lusepåslog på lokalitet – viktige grenseverdier

Sannsynlighets-
fordeling (f)

10% luseindusert
dødelighet til vill
laks

30% luseindusert
dødelighet til vill
laks

Luse-
grense
0.5

Hvordan har disse
estimatene endret
seg historisk?

PO	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav
2	Mod	Lav	Mod	Lav	Høy	Lav	Mod	Mod	Mod
3	Høy	Høy	Høy	Mod	Høy	Høy	Høy	Høy	Høy
4	Mod	Høy	Mod	Høy	Mod	Høy	Høy	Mod	Mod
5	Mod	Mod	Mod	Høy	Lav	Mod	Mod	Mod	Mod
6	Mod	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod	Mod	Mod
7	Mod	Lav	Mod	Lav	Mod	Mod	Mod	Mod	Mod
8	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod	Lav	Mod
9	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav-Mod
10	Lav	Lav	Lav	Mod	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod
11	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod
12	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav
13	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav

Kilde: STYRINGSGRUPPEN vurdering av lakseluspåvirkning i 2024
[endelig.pdf](#)

Antall lus

Lusepåslog på lokalitet – viktige grenseverdier

Sannsynlighets-
fordeling (f)

10% luseindusert
dødelighet til vill
laks

30% luseindusert
dødelighet til vill
laks

Luse-
grense
0.5

Hvordan har disse
estimatene endret
seg historisk?

PO	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav
2	Mod	Lav	Mod	Lav	Høy	Lav	Mod	Mod	Mod
3	Høy	Høy	Høy	Mod	Høy	Høy	Høy	Høy	Høy
4	Mod	Høy	Mod	Høy	Mod	Høy	Høy	Mod	Mod
5	Mod	Mod	Mod	Høy	Lav	Mod	Mod	Mod	Mod
6	Mod	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod	Mod	Mod
7	Mod	Lav	Mod	Lav	Mod	Mod	Mod	Mod	Mod
8	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod	Lav	Mod
9	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav-Mod
10	Lav	Lav	Lav	Mod	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod
11	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod
12	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav
13	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav

Kilde: STYRINGSGRUPPEN vurdering av lakseluspåvirkning i 2024
[endelig.pdf](#)

Antall lus

Lusepåslog på lokalitet – viktige grenseverdier

Sannsynlighets-
fordeling (f)

10% luseindusert
dødelighet til vill
laks

30% luseindusert
dødelighet til vill
laks

Luse-
grense
0.5

Hvordan har disse
estimatene endret
seg historisk?

PO	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav
2	Mod	Lav	Mod	Lav	Høy	Lav	Mod	Mod	Mod
3	Høy	Høy	Høy	Mod	Høy	Høy	Høy	Høy	Høy
4	Mod	Høy	Mod	Høy	Mod	Høy	Høy	Mod	Mod
5	Mod	Mod	Mod	Høy	Lav	Mod	Mod	Mod	Mod
6	Mod	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod	Mod	Mod
7	Mod	Lav	Mod	Lav	Mod	Mod	Mod	Mod	Mod
8	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod	Lav	Mod
9	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav-Mod
10	Lav	Lav	Lav	Mod	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod
11	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Mod
12	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav
13	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav

Kilde: STYRINGSGRUPPEN vurdering av lakseluspåvirkning i 2024
[endelig.pdf](#)

Antall lus

Lusekvote – risikofaktorer for et havbruksselskap

Total lusekvote risiko = f(Havmiljø risiko, Estimeringsrisiko, Nabosmitte risiko, Egentiltaks risiko)

- Havmiljø risiko – sjøtemperatur, salinitet, havstrømmer...
- Estimeringsrisiko – datagrunnlag, modellbaserte estimer, vurderingsprosesser
- Nabosmitte risiko – andre havbruksselskaps tiltak og smittepress
- Egentiltaks risiko – effekten av egne tiltak på kort og lang sikt

Lusekvote risiko – hvordan håndtere den?

Sannsynlighets-
fordeling lus (f)

LUSEKVOTE:
10% luseindusert
dødelighet til vill
laks

Luse-
grense
0.5

Forventet
antall lus

Antall lus

Lusekvote risiko – hvordan håndtere den?

Sannsynlighetsfordeling lus (f)

Oppdretter kan aldri regulere sin lusebestand eksakt, men bare påvirke sannsynlighetsfordelingen til bestanden

LUSEKVOTE:
10% luseindusert
dødelighet til vill
laks

Forventet
antall lus

Sannsynlighetsfordelingen for antall lakselus $f()$ er betinget på:

- **Naturgitte faktorer:** Temperatur, salinitet, hydrodynamiske forhold,...
- **Egne tiltak i produksjonen:** Anlegg, barrierer, lusebehandlinger, rensefisk,...
- **Fisk:** Antall oppdrettslaks, helsetilstand,
- **Smitte** fra nabolokalitetene, delvis påvirket av deres teknologier og tiltak...

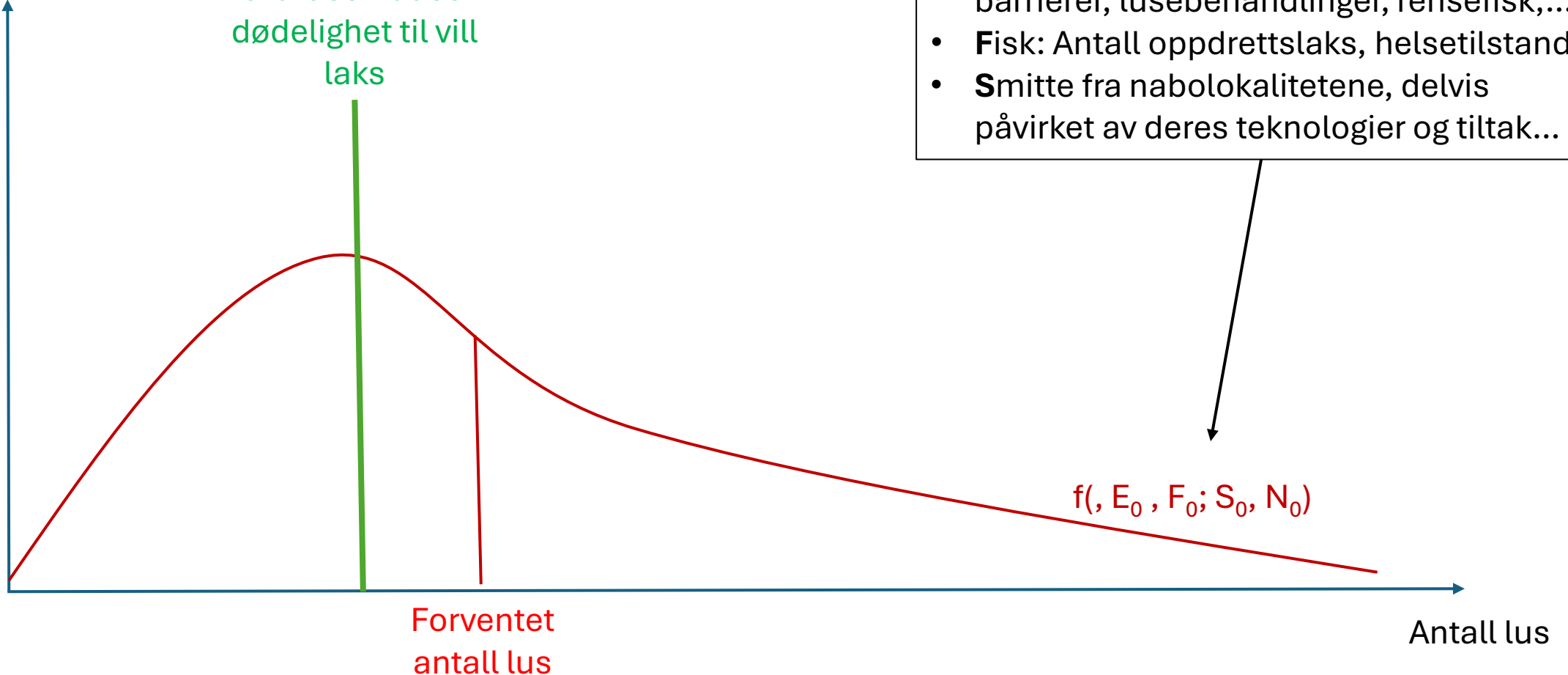
$f(, E_0, F_0; S_0, N_0)$

Antall lus

Hva gjør oppdretter hvis kvoten strammes inn fra et år til et annet?

Sannsynlighets-
fordeling lus (f)

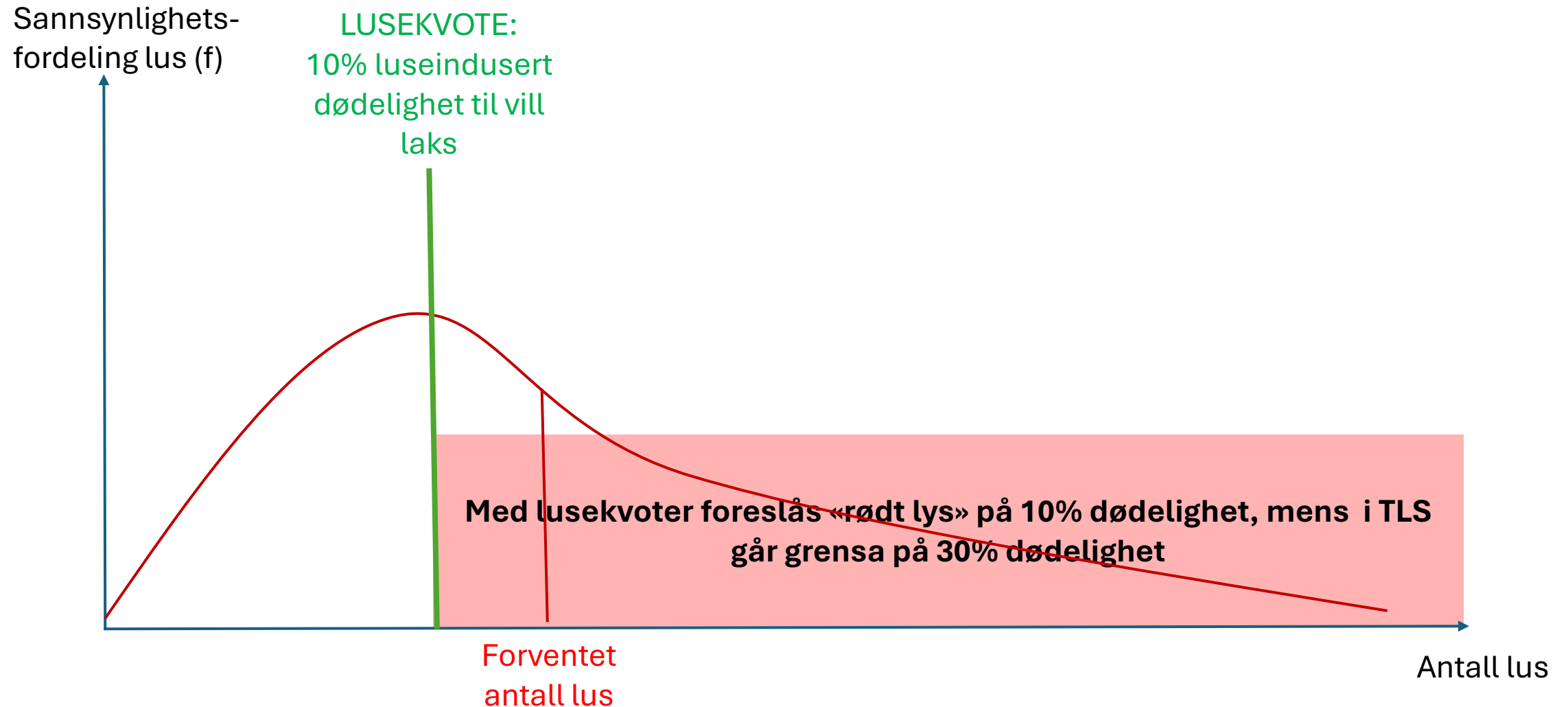
LUSEKVOTE:
10% luseindusert
dødelighet til vill
laks

Sannsynlighetsfordelingen for antall lakselus $f()$ er betinget på:

- **Naturgitte faktorer:** Temperatur, salinitet, hydrodynamiske forhold,...
- **Egne tiltak i produksjonen:** Anlegg, barrierer, lusebehandlinger, rensefisk,...
- **Fisk:** Antall oppdrettslaks, helsetilstand,
- **Smitte** fra nabolokalitetene, delvis påvirket av deres teknologier og tiltak...

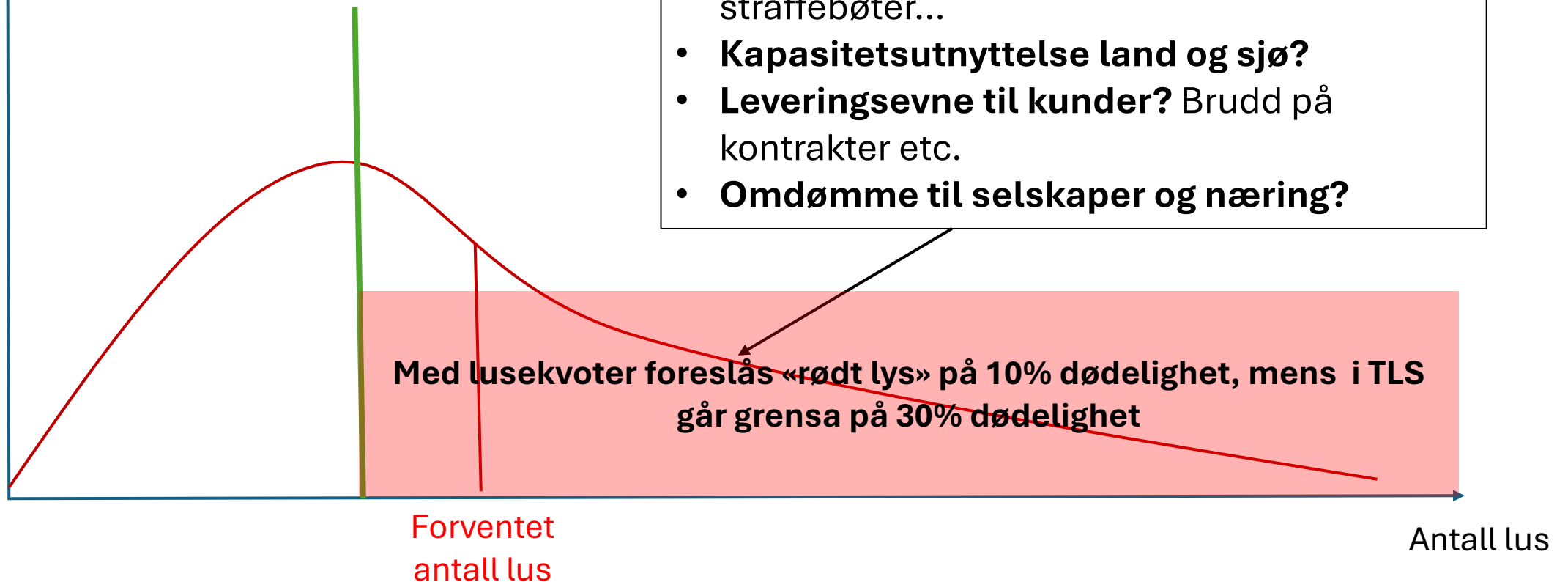
Hva blir myndighetenes sanksjoner hvis lusekvoten overskrides?

Hva blir konsekvensene av å overskride lusekvoten?

Sannsynlighets-
fordeling lus (f)

LUSEKVOTE:
10% luseindusert
dødelighet til vill
laks

Hva er de økonomiske konsekvensene av å overskride kvoten?

- **Sanksjoner fra myndighetene?** Tvangsslakt, straffebøter...
- **Kapasitetsutnyttelse land og sjø?**
- **Leveringsevne til kunder?** Brudd på kontrakter etc.
- **Omdømme til selskaper og næring?**

Hvordan kommer vi oss videre?

Hvordan kommer vi oss videre?

Vi må levere på Stortingets bestilling i Innst. 525 S (2024-2025)

 STORTINGET Innst. 525 S (2024-2025) Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen Meld. St. 24 (2024-2025)	
Innstilling fra næringskomiteen om Fremtidens havbruk – Bærekraftig vekst og mat til verden	
Til Stortinget	
1. Innledning I havbruksmeldingen foreslår regjeringen et nytt og mer helhetlig system for forvaltningen av akvakulturnæringen. Forslagene tar sikte på å legge til rette for en fremtidsrettet akvakulturnæring, som kan fortsette å være en bærekraftig og viktig kystsamfunnsaktivitet. Akvakultur er en viktig næring for Norge. Den gir verdiskaping, aktivitet og matproduksjon langs kysten. Næringen gir et viktig bidrag til norsk matsikkerhet. Akvakulturnæringen har i dag betydelige utfordringer knyttet til miljøpåvirkning, biosikkerhet og dyrevelferd. For å opprettholde handelsavtaler og sikre inntekter fra eksport av oppdrettsfisk, er et godt omdømme avgjørende. Et godt omdømme bygger tillit hos internasjonale handelspartnere og forbrukere, noe som bidrar til å sikre stabile eksportmuligheter. Et godt omdømme kan også tiltrekke investeringer, som igjen kan bidra til innovasjon og økt verdiskaping. Regjeringen foreslår i meldingen at et nytt system skal regulere den faktiske påvirkningen som akvakultur har på miljø, fiskebehold og fiskevelferd. Reguleringen av akvakultur skal i all hovedsak fremgå av bestemmelser i lov og forskrift fremfor vilkår i enkeltvedtak eller tillatelser. I meldingens kapittel 5 er utfordringene med dagens system presentert. Regjeringens forslag til nye tiltak følger i kapitlene 6 til 10 og gjelder blant annet areal og digitalisering, akvakulturtillatelser, lakseluspåvirkning, velferd og rømming.	
2. Komiteens behandling Komiteen avholdt høring om Meld. St. 24 (2024-2025) den 13. mai 2025. Det ble også åpnet for å inngi skriftlige innspill. Opptak av høringen samt de skriftlige høringsinnspillene er tilgjengelige på sakens side på stortinget.no.	
3. Komiteens merknader Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tobias Hangaard Linde, Rune Støstad, Rune Støstad og Solveig Vitanza, fra Høyre, Nikolai Astrup, Olve Grotle, Sveinung Stensland og Lene Westgaard-Halle, fra Senterpartiet, Nils T. Bjørke, Per Ivar Lied og Lederen Erling Sande, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bengt Rune Strifeldt, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Rødt, Geir Jørgensen, fra Venstre, Alfred Jens Bjørlo, og fra Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, viser til Meld. St. 24 (2024-2025).	

24	Innst. 525 S – 2024-2025
Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne: <i>Forslag 33</i> Stortinget ber regjeringen sørge for at energibruk og utslipp fra fartøy tilknyttet havbruksnæringen rapporteres årlig.	III Stortinget ber regjeringen sørge for at det utvikles et mer helhetlig og grundig kunnskapsgrunnlag for havbrukets miljøpåvirkning, herunder næringens faktiske og relative påvirkning på den norske villaksbestanden. I dette arbeidet skal det delta et bredt sammensatt utvalg av forskere og tagfolk, og det skal fortsatt være åpenhet om metoder og modeller.
Forslag fra Miljøpartiet De Grønne: <i>Forslag 34</i> Stortinget ber regjeringen foreslå endringer i instruksen for utbetalinger fra havbruksfondet, slik at fondet kan gi økonomisk støtte til habitatsforbedrende tiltak som utføres av fiskerettsforvaltere.	IV Stortinget ber regjeringen sørge for at erfaringene fra evalueringen av trafikkløssystemet skal brukes til å forbedre beslutningsgrunnlaget, og støtte utviklingen av en eventuell ny regulering. Dette gjelder blant annet forskning og overvåkning knyttet til grenseverdier for villaksdødelighet, effekter av lusepålslag på villaksbestander og bestandsvurderinger av gytbestandsmål mv. forsterkes.
5. Komiteens tilråding Komiteens tilråding I, V, VI, VII, IX, XV og XVI fremmes av Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre. Komiteens tilråding II og III fremmes av Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre. Komiteens tilråding IV fremmes av Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Rødt og Venstre. Komiteens tilråding X og XVII fremmes av Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne. Komiteens tilråding VIII, XI, XII, XIII, XIV, XVIII, XIX og XX fremmes av en samlet komité.	V Stortinget ber regjeringen vurdere å etablere et utvalg av relevante aktører som kan bidra til bedre dialog og samarbeid mellom de ulike aktørene knyttet til norsk havbruk.
Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til meldingen og får Stortinget til å gjøre følgende	VI Stortinget ber regjeringen gjennomføre tiltak som sikrer raskere og mer samordnet behandling av lokalitetssøknader, blant annet gjennom statlige planeringslinjer og tydeligere myndighetsansvar.
vedtak: I Stortinget ber regjeringen utrede ulike modeller for fremtidig regulering av havbruksnæringen basert på faktisk miljøpåvirkning og innrettet med individuelle insentiver, inkludert regjeringens foreslåtte modell, havbruksutvalgets forslag og dagens rammeverk. Utredningene skal sendes på offentlig høring, og valg av reguleringsmodell skal legges frem for Stortinget til endelig behandling.	VII Stortinget ber regjeringen vurdere å samle det overordnede ansvaret for koordinering av havbruksforvaltningen et fiskeri- og havbruksdirektorat, med myndighet til lokalitetsavklaringer og -tildeling. Direktoratet skal også ha ansvar for oppfølgingen av kommunene i deres arealplanlegging i kystnære sjområder.
II Stortinget ber regjeringen styrke det tekniske og biologiske datagrunnlaget for vurdering av miljøpåvirkning, inkludert overvåkning av lakselus, villfisk og fiskevelferd, med bruk av ny teknologi og automatisert datainnsamling.	VIII Stortinget ber regjeringen videreutvikle havbruksfondet for å sikre og opprettholde stabile og forutsigbare inntekter til vannkommuner, vernetfisker og lokal samfunn.
	IX Stortinget ber regjeringen utrede en fordelingsnøkkel for eventuell tildeling av lusekvoter basert på selskaps-MTB (maksimalt tillatt biomasse), og vurdere konsekvensene av eventuell oppheving av MTB, herunder selskapsverdier og eierskap.

Innst. 525 S – 2024-2025	25
X Stortinget ber regjeringen sikre at et nytt reguleringsystem for akvakulturnæringen legger til rette for rammevilkår som også ivaretar små og mellomstore aktører, og at det er strukturnøytralt.	XVI Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en ordning som også omfatter lavutslippsløsninger, når det foreligger tilstrekkelig datagrunnlag og teknologisk verifikasjon – herunder automatisert lusetelling. Dette forutsetter utredning og høring, og ny ordning skal senest tre i kraft i løpet av 2026. Ordningen skal erstatte dagens unntaksregel i trafikkløssystemet og innrettes slik at effekt på lusereduksjon og styrke på insentiv henger sammen.
XI Stortinget ber regjeringen om ikke å oppheve artsbegrensning i akvakulturtillatelser.	XVII Stortinget ber regjeringen sørge for at hensynet bak særtilatelser videreføres i ny reguleringsstruktur, og det skal utredes hvordan hensynene kan inkluderes i ny innretning.
XII Stortinget ber regjeringen legge til rette for større andel lokal foredling av oppdrettsfisken.	XVIII Stortinget ber regjeringen, i det videre arbeidet med havbruksmeldingen og de utredninger som skal gjøres, vurdere forholdet til den vedtatt nullvisjonen for hardt skadde og omkomne yrkesaktive på sjøen og HMS i havbruksnæringen.
XIII Stortinget ber regjeringen, i løpet av 2026, legge frem en vurdering av hvordan slam og andre avfallsstrømmer fra havbruk kan inngå i en mer sirkulær økonomi, inkludert muligheter for gjenvinning, bruk i jordbruk og energi, samt utvikling av en nasjonal strategi for sirkulærøkonomi i havbruken.	XIX Stortinget ber regjeringen iværksette arbeid med tiltak for å nå målsætningen satt i dyrevelferdsmeldingen om en dodelighet for alle fiskearter i akvakultur ned mot 5 pst.
XIV Stortinget ber regjeringen iværksette arbeid med tiltak for å nå målsætningen i avfallsforvaltningsmeldingen om en dodelighet for alle fiskearter i akvakultur ned mot 5 pst.	XX Meld. St. 24 (2024-2025) – Fremtidens havbruk – Bærekraftig vekst og mat til verden – vedlegges protokollen.
XV Stortinget ber regjeringen innføre en teknologineutral miljøteknologiorientert i havbruksnæringen fra høsten 2025, der nedtrunket kapasitet i røde områder kan tas i bruk i tillegg med nullutslipp.	
Erling Sande leder	Rune Støstad ordfører
Oslo, i næringskomiteen, den 5. juni 2025	

Hvordan kommer vi oss videre?

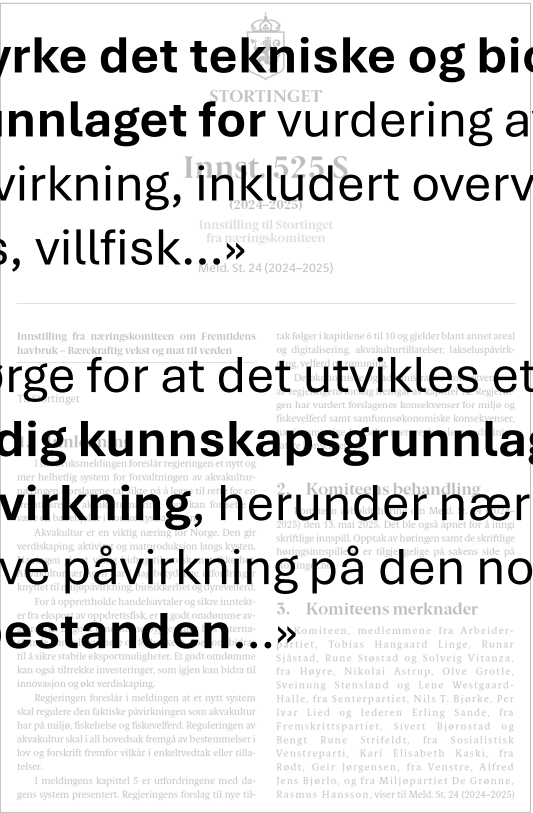
Vi må levere på Stortingets bestilling i Innst. 525 S (2024-2025)

II. «...styrke det tekniske og biologiske datagrunnlaget for vurdering av miljøpåvirkning, inkludert overvåkning av lakselus, villfisk...»

III. «...sørge for at det utvikles et mer helhetlig og grundig kunnskapsgrunnlag for havbrukets miljøpåvirkning, herunder næringens faktiske og relative påvirkning på den norske villaksbestanden...»

IV. «...erfaringene fra evalueringen av trafikklssystemet skal brukes til å forbedre beslutningsgrunnlaget, og støtte utviklingen av en eventuell ny regulering. Dette gjelder blant annet at forskning og overvåkning knyttet til grenseverdier for villfiskdødelighet, effekter av lusepåslag på villaksbestander og bestandsvurderinger av gytebestandsmål mv. forsterkes.»

V. «...etablere et utvalg av relevante aktører som kan bidra til bedre dialog og samspill mellom de ulike aktørene knyttet til norsk havbruk.»

Velfungerende reguleringer krever et kunnskapssystem som har tilstrekkelig tillit

- Komplekse prosesser krever **mye mer data og bedre analyser** av 13 produksjonsområder
- Finansieringsbehovet over 10 år **flere hundre millioner** kroner
- Staten kommer **ikke** til å finansiere data- og analysebehov
- **Havbruksnæringen** en **finansieringskilde** (eks SalmonTracking)
- Lusereguleringene kan bli den **bindende restriksjon** på produksjon
- Må det være et evalueringssystem som alle berørte parter har tilstrekkelig **tillitt** til
- Uten tilstrekkelig tillit er framtidens reguleringssystem **true**

Veien videre

- Vi må følge opp Stortinget og vurdere kunnskapen om **alle påvirkningene** på vill laks og hvilke tiltak som er **mest effektive**
- Prosessen med nytt rammeverk for havbruk vil ta tid
- En **nasjonal miljøfleks** ordning med insentiver for investeringer i null/lav lus teknologier viktigste tiltak på kort sikt
- Nye reguleringsverktøy må utredes grundig, også totaleffekten av disse
- Lusekvoter må være basert på omfattende kvantitative analyser og simuleringer i produksjonsområdene
- Må vurdere om risikoen i lusekvoter er til å leve med